

REGULAMENT nr. 6 din 24 iulie 2002

privind regimul rezervelor minime obligatorii

EMITENT • BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 566 din 1 august 2002

Data intrării în vigoare 01-08-2002

Abrogat de Alineatul (2) , Articolul 14 , Capitolul IV din REGULAMENT nr. 5 din 25 iunie 2024 la data 01-01-2025

Având în vedere dispozițiile art. 5 și 8 din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, cu modificările și completările ulterioare, prevederile art. 38 din Legea bancară nr. 58/1998, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 164 și 206 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2000 privind organizațiile cooperatiste de credit, aprobată și modificată prin Legea nr. 200/2002, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 50 din Legea nr. 101/1998, Banca Națională a României emite prezentul regulament.

Capitolul 1

Dispoziții generale

Secțiunea 1

Domeniul de aplicare

Articolul 1

Băncile, persoane juridice române, sucursalele din România ale băncilor, persoane juridice străine, denumite în continuare bănci, precum și casele centrale ale cooperativelor de credit trebuie să mențină rezerve minime obligatorii în lei și în valută, în condițiile prezentului regulament, în conturi deschise la Banca Națională a României.

Secțiunea a 2-a

Definiții

Articolul 2

Termenii specifici utilizați în prezentul regulament au următoarele accepțiuni:

- a) rezervele minime obligatorii sunt disponibilitati bănești ale băncii/casei centrale a cooperativelor de credit, în lei și în valută, păstrate în conturi deschise la Banca Națională a României;
- b) baza de calcul o constituie nivelul mediu, pe perioada de observare, al elementelor de pasiv din bilanțul băncilor (cuprinzând ansamblul teritoriului național) și, respectiv, din bilanțul agregat al rețelelor cooperatiste de credit, întocmit de casele centrale ale cooperativelor de credit, asupra cărora se aplică rata rezervelor minime obligatorii;
- c) perioada de observare este intervalul de timp pentru care se determina baza de calcul;
- d) perioada de aplicare este intervalul de timp în care trebuie menținut în conturile deschise la Banca Națională a României nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii;
- e) nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii reprezintă produsul dintre baza de calcul și rata rezervelor minime obligatorii;
- f) nivelul efectiv al rezervelor îl constituie soldul mediu zilnic înregistrat de banca/casa centrală a cooperativelor de credit în contul în care se mențin rezervele minime obligatorii în perioada de aplicare; determinarea soldului mediu zilnic se face luându-se în calcul numărul de zile calendaristice din perioada de aplicare;
- g) excedentul de rezerve îl reprezintă diferența pozitivă dintre nivelul efectiv și nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii;
- h) deficitul de rezerve îl reprezintă diferența negativă dintre nivelul efectiv și nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii.

Capitolul 2

Regimul rezervelor minime obligatorii

Secțiunea 1

Baza de calcul a rezervelor minime obligatorii

Articolul 3

(1) Baza de calcul a rezervelor minime obligatorii se constituie din mijloace bănești în moneda națională și în valută, reprezentând obligații ale băncii/casei centrale a cooperativelor de credit (la nivelul rețelei cooperatiste de credit) rezultate din acceptarea depozitelor și a altor fonduri.

(2) Din baza de calcul se exceptează: a) mijloacele bănești atrase de la Banca Națională a României;

b) mijloacele bănești atrase de la bănci, case centrale ale cooperativelor de credit, cooperative de credit afiliate la o casa centrală a cooperativelor de credit, care, la rândul lor, sunt obligate să constituie rezerve minime obligatorii la Banca Națională a României;

c) capitalurile proprii ale băncii/casei centrale a cooperativelor de credit, calculate în conformitate cu reglementările Băncii Naționale a României.

Articolul 4

(1) Baza de calcul se determină ca medie a soldurilor zilnice ale elementelor de pasiv prevăzute la art. 3, în perioada de observare.

(2) Perioada de observare o constituie intervalul cuprins între data de 24 a lunii precedente și data de 23 a lunii curente.

Articolul 5

(1) Pentru mijloacele bănești în valută mediile soldurilor zilnice se determină pe fiecare tip de valută, după care se transformă în dolari S.U.A. sau în euro, după caz.

(2) Cursurile de schimb folosite pentru transformarea celorlalte valute în dolari S.U.A. sau în euro sunt cursurile pieței valutare comunicate de Banca Națională a României în ultima zi anterioară perioadei de aplicare.

Secțiunea a 2-a

Constituirea rezervelor minime obligatorii

Articolul 6

(1) Băncile/casele centrale ale cooperativelor de credit sunt obligate să mențină în conturile deschise la Banca Națională a României nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii ca medie zilnică pe durata perioadei de aplicare.

(2) Perioada de aplicare o constituie intervalul cuprins între data de 24 a lunii curente și data de 23 a lunii următoare.

Articolul 7

Rezervele minime obligatorii se calculează și se mențin astfel:

a) în lei, în contul curent al băncii/casei centrale a cooperativelor de credit deschis la Banca Națională a României, pentru mijloacele bănești în lei;

b) în dolari S.U.A. sau în euro, în contul "LORO" al băncii/casei centrale a cooperativelor de credit, deschis la Banca Națională a României, pentru mijloacele bănești în valută. Opțiunea pentru una dintre cele două valute este a fiecărei bănci/case centrale a cooperativelor de credit. O dată formulată ea nu poate fi modificată timp de 12 luni calendaristice.

Articolul 8

Costul eventualelor operațiuni de schimb valutar necesare băncilor/caselor centrale ale cooperativelor de credit pentru constituirea rezervelor în valută, precum și riscul valutar generat de aceste operațiuni sunt suportate în întregime de banca/casa centrală a cooperativelor de credit în cauză.

Articolul 9

(1) Casele centrale ale cooperativelor de credit au obligația de a menține în conturile deschise la Banca Națională a României rezervele minime obligatorii în lei și în valută, aferente rețelei cooperatiste de credit.

(2) Cooperativele de credit au obligația de a menține la casele centrale ale cooperativelor de credit disponibilități în scopul furnizării lichidității necesare pentru constituirea de către acestea a rezervelor minime obligatorii la Banca Națională a României.

(3) Fiecare casa centrală a cooperativelor de credit va stabili prin norme și proceduri proprii modul de constituire de către cooperativele de credit a disponibilităților necesare pentru menținerea rezervelor minime obligatorii aferente rețelei cooperatiste de credit la Banca Națională a României. Normele și procedurile respective vor prelua în mod corespunzător metodologia stabilită în prezentul regulament.

Secțiunea a 3-a

Îndeplinirea rezervelor minime obligatorii

Articolul 10

Încadrarea în cerințele privind rezervele minime obligatorii se realizează atunci când nivelul efectiv al rezervelor, definit la art. 2 lit. f), este egal cu nivelul prevăzut al acestora, definit la art. 2 lit. e).

Articolul 11

Nu se fac compensări între depășirea și nerealizarea rezervelor minime obligatorii în lei sau în valută.

Articolul 12

- (1) Pentru deficitul de rezerve minime obligatorii, așa cum este definit la art. 2 lit. h), se calculează și se percepe o dobândă penalizatoare pe durata perioadei de aplicare aferente.
- (2) Rata dobânzii penalizatoare se stabilește de Banca Națională a României și se comunică prin circulară.
- (3) Modificarea ratei dobânzii penalizatoare se comunică prin circulară, cu cel puțin o zi înainte de începerea perioadei de aplicare.

Secțiunea a 4-a

Ratele rezervelor minime obligatorii

Articolul 13

- (1) Ratele rezervelor minime obligatorii se stabilesc de Banca Națională a României în funcție de obiectivele sale de politică monetară și se comunică prin circulară.
- (2) Modificarea ratelor rezervelor minime obligatorii se comunică prin circulară, cu cel puțin 7 zile înainte de începerea perioadei de aplicare.

Articolul 14

- (1) Pentru mijloacele bănești în moneda națională și în valută, cuprinse în baza de calcul a rezervelor minime obligatorii care au o scadență reziduală mai mare de 2 ani de la sfârșitul perioadei de observare și care nu prevăd clauze contractuale referitoare la rambursări, retrageri, transferări anticipate, precum și pentru împrumuturi nerambursabile, rata rezervelor minime obligatorii este zero.
- (2) Sumelor a căror rambursare se efectuează eşalonat li se aplică o rată zero a rezervelor minime obligatorii atât timp cât scadența reziduală a acestora este mai mare de 2 ani de la finele perioadei de observare.

Secțiunea a 5-a

Remunerarea rezervelor minime obligatorii

Articolul 15

Pentru nivelul efectiv al rezervelor, determinat conform art. 2 lit. f), Banca Națională a României plătește dobânda până la nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii.

Articolul 16

Stabilirea și modificarea ratei dobânzii plătite la rezervele minime obligatorii se fac de Banca Națională a României prin circulară. Rata dobânzii se va situa cel puțin la nivelul ratei dobânzii medii la depunerile la vedere practicate de bănci.

Articolul 17

- (1) Rata dobânzii medii practicate de bănci la depunerile la vedere se calculează lunar de Banca Națională a României, distinct pentru lei și pentru valută, ca medie ponderată, pe baza datelor transmise de bănci.
- (2) Soldurile depunerilor la vedere, inclusiv cele neremunerate, precum și ratele dobânzilor aferente sunt cele din ultima zi calendaristică a perioadei de observare. Ratele dobânzilor astfel calculate se iau în considerare pentru rezervele minime obligatorii din perioada de aplicare aferentă perioadei de observare pentru care s-a făcut raportarea.

Articolul 18

Pentru excedentul de rezerve, astfel cum este definit la art. 2 lit. g), Banca Națională a României nu plătește dobânda.

Articolul 19

La calcularea dobânzilor se utilizează convenția: număr de zile calendaristice al perioadei de aplicare/360.

Articolul 20

Plata dobânzilor la rezervele minime obligatorii și încasarea dobânzii penalizatoare pentru deficitele de rezerve minime obligatorii se fac în prima zi lucrătoare după terminarea perioadei de aplicare pentru care s-a făcut calculul.

Secțiunea a 6-a

Raportarea și verificarea raportării rezervelor minime obligatorii

Articolul 21

(1) În termen de 3 zile lucrătoare de la expirarea perioadei de observare băncile/casele centrale ale cooperativelor de credit vor raporta, în scris, Băncii Naționale a României - Direcția politici monetare baza de calcul pentru determinarea rezervelor minime obligatorii și datele necesare pentru calcularea ratei medii a dobânzilor la vedere (conform anexelor nr. 1-4).

(2) O banca/casa centrala a cooperativelor de credit nou-înființată începe să raporteze și să constituie rezerve minime obligatorii după expirarea primei perioade de observare complete de la data notificării efectuării primei operațiuni bancare.

(3) O banca/casa centrala a cooperativelor de credit cu cont curent redeschis la Banca Națională a României începe să raporteze și să constituie rezerve minime obligatorii începând cu data redeschiderii contului în evidentele Băncii Naționale a României.

Articolul 22

(1) Banca Națională a României va verifica la sediul băncilor/caselor centrale ale cooperativelor de credit exactitatea datelor raportate pentru calculul rezervelor minime obligatorii și al ratei medii a dobânzilor practicate la depunerile la vedere. Băncile/casele centrale ale cooperativelor de credit au obligația de a păstra documentele primare care au stat la baza raportarilor conform legislației în vigoare.

(2) Verificarea se poate realiza la sediul principal, la sucursale și la alte sedii secundare ale băncilor/caselor centrale ale cooperativelor de credit.

Articolul 23

În cazul unor diferențe între datele raportate de bănci/case centrale ale cooperativelor de credit și situația constatată în urma controlului efectuat de Banca Națională a României se procedează astfel:

a) pentru deficitele de rezerve rezultate ca urmare a raportării unei baze de calcul mai mici se calculează și se percepe o dobânda penalizatoare pe durata perioadei de aplicare aferente, calculată la rata stabilită de Banca Națională a României, valabilă pentru perioada de aplicare respectiva, și se aplică sancțiunile prevăzute la art. 27;

b) în cazul raportării unei baze de calcul mai mari, dobânda plătită în plus pentru nivelul efectiv al rezervelor va fi recuperată de Banca Națională a României de la banca/casa centrala a cooperativelor de credit în cauza;

c) încasarea dobânzii penalizatoare pentru deficitele de rezerve și a dobânzii plătite în plus pentru nivelul efectiv al rezervelor se face fără preaviz, în termen de maximum 5 zile lucrătoare ulterioare definitivării actului de control, respectiv înregistrării acestuia la banca/casa centrala a cooperativelor de credit, sau, după caz, transmiterii răspunsului cu privire la clarificarea opiniilor divergențe formulate de banca/casa centrala a cooperativelor de credit în cauza.

Articolul 24

(1) În situația în care o banca/casa centrala a cooperativelor de credit sesizează din proprie inițiativă apariția unor diferențe între baza de calcul raportată și cea rezultată din aplicarea prezentului regulament și a circularelor emise în aplicarea acestuia, aceasta va înștiința Direcția politici monetare și Direcția supraveghere din cadrul Băncii Naționale a României cu privire la aceste diferențe.

(2) Pentru regularizarea diferențelor constatate se va proceda ca și în cazul prevăzut la art. 23 lit. a) și b).

(3) Încasarea dobânzii penalizatoare pentru deficitele de rezerve și a dobânzii plătite în plus pentru nivelul efectiv al rezervelor se face fără preaviz, în termen de maximum 5 zile lucrătoare ulterioare datei de înregistrare la Banca Națională a României a adresei de înștiințare formulate de banca/casa centrala a cooperativelor de credit.

(4) Banca Națională a României poate dispune și efectuarea unui control la sediul băncii/casei centrale a cooperativelor de credit în cauza pentru verificarea corectitudinii raportării respective și, în funcție de rezultatele acestuia, poate proceda la aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 27.

Articolul 25

Transmiterea cu întârziere a bazei de calcul atrage majorarea cu 10% a nivelului prevăzut al rezervelor minime obligatorii care rezultă din raportarea băncii/casei centrale a cooperativelor de credit în cauza. În situația în care o banca/casa centrala a cooperativelor de credit nu raportează baza de calcul până în a zecea zi calendaristică a perioadei de aplicare, nivelul prevăzut al rezervelor se va stabili prin aplicarea unei majorări de 15% asupra nivelului prevăzut al rezervelor minime obligatorii, aferent perioadei de aplicare precedente.

Articolul 26

Neraportarea în termenul stabilit a datelor necesare pentru calcularea ratei medii a dobânzilor la vedere atrage luarea în calcul, în mod automat, de către Banca Națională a României a ultimelor date transmise de banca/casa centrala a cooperativelor de credit.

Capitolul 3 Sancțiuni

Articolul 27

- (1) Neraportarea repetată sau raportarea eronată a bazei de calcul și a datelor necesare pentru calcularea ratei medii a dobânzilor la vedere constituie o încălcare a disciplinei bancare.
- (2) Modificarea unor operațiuni contabile și/sau a unor raportări statistice, în scopul vadiat de a diminua nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii, dacă faptele nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât să constituie, potrivit legii penale, infracțiuni, constituie o încălcare a disciplinei bancare.
- (3) Faptele prevăzute la alin. (1) și (2) se sancționează în conformitate cu prevederile [art. 69 din Legea bancară nr. 58/1998](#), cu modificările și completările ulterioare, și ale [art. 189 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2000](#) privind organizațiile cooperatiste de credit, aprobată și modificată prin [Legea nr. 200/2002](#), cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 28

- (1) În situația în care o banca/casa centrală a cooperativelor de credit înregistrează deficit de rezerve în două perioade de aplicare consecutive, aceasta poate fi supusă unei supravegheri prudentiale, prin inspecție la sediul băncii/casei centrale a cooperativelor de credit, din partea Băncii Naționale a României.
- (2) În situația în care o banca/casa centrală a cooperativelor de credit înregistrează deficite de rezerve mai mult de două ori în decursul ultimelor 12 luni, Banca Națională a României va aplica, în conformitate cu prevederile [art. 69 din Legea nr. 58/1998](#), cu modificările și completările ulterioare, și ale [art. 189 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2000](#), aprobată și modificată prin [Legea nr. 200/2002](#), cu modificările și completările ulterioare, una dintre următoarele sancțiuni:
 - a) avertisment scris dat băncii, sucursalei din România a unei bănci străine, casei centrale a cooperativelor de credit;
 - b) amenda aplicabilă băncii, sucursalei din România a unei bănci străine, casei centrale a cooperativelor de credit, cuprinsă între 0,1-1% din capitalul social al băncii/casei centrale a cooperativelor de credit, respectiv din capitalul de dotare al sucursalei din România a unei bănci străine;
 - c) amenda aplicabilă administratorilor, directorilor executivi sau cenzorilor băncii, cuprinsă între 1-6 salarii medii pe banca din luna precedentă, respectiv administratorilor, conducătorilor, membrilor biroului executiv ori cenzorilor casei centrale a cooperativelor de credit, între 1-6 salarii ale acestora din luna precedentă;
 - d) limitarea operațiunilor băncii, sucursalei din România a unei bănci străine, casei centrale a cooperativelor de credit.

Capitolul 4

Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 29

Pentru băncile/casele centrale ale cooperativelor de credit aflate în proces de restructurare aprobat de Banca Națională a României sau asupra cărora a fost instituită administrarea specială de către Banca Națională a României, Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României poate aproba, pentru o perioadă determinată, un regim distinct al rezervelor minime obligatorii.

Articolul 30

- (1) Prezentul regulament va intra în vigoare începând cu perioada de aplicare 24 august-23 septembrie 2002, perioada de observare aferentă fiind 24 iulie-23 august 2002. Pentru perioada de aplicare 16-23 august 2002, perioada de observare aferentă este 1-15 august 2002, iar calcularea, raportarea și constituirea rezervelor minime obligatorii se vor face în conformitate cu prevederile [Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 4/1998](#), republicat.
- (2) În cazul rețelelor cooperatiste rezultate din reorganizarea organizațiilor cooperativei de credit ca organizații cooperatiste de credit, cerințele prezentului regulament vor intra în vigoare în termen de 6 luni de la data comunicării de către Banca Națională a României a autorizației de funcționare.

Articolul 31

- (1) Anexele nr. 1-4 fac parte integrantă din prezentul regulament.
- (2) La data intrării în vigoare a prezentului regulament se abroga [Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 4/1998](#) privind regimul rezervelor minime obligatorii, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 121 din 24 martie 1999, precum și orice dispoziții contrare prevederilor acestui regulament.

p. PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE

AL BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI,

EMIL IOTA GHIZARI,

prim-viceguvernator

București, 24 iulie 2002.

Nr. 6.

TOTAL:				
Media zilnică				
Curs de schimb				

Notă *) Asa cum au fost definite la art. 3 din regulament.

Notă **) Zilele din perioada de observare.

Notă *)** Sumele în tranzit incluse în baza de calcul a rezervelor minime obligatorii se referă la operațiunile intra- și interbancare în care plătitorul sau beneficiarul sumei este un client nebanca.

Suma este considerată în tranzit din momentul debitării contului clientului nebanca plătitor până în momentul creditării contului clientului nebanca beneficiar al sumei sau, alternativ, al contului clientului banca, în cazul în care beneficiarul final al sumei are contul deschis la alta banca.

În baza de calcul intra soldul net creditor al conturilor în care sunt evidenciate sumele în tranzit.

Suma se afla în tranzit și este inclusă în baza de calcul a rezervelor minime obligatorii din momentul transferului unor sume de către alte bănci (fie prin contul de corespondent, fie prin contul deschis la Banca Națională a României) până în momentul creditării contului clientului nebanca.

Nu se includ în calculul sumelor în tranzit plățile efectuate de bănci în numele propriu al acestora.

Anexa 3

Antetul băncii (casei centrale a cooperativelor de credit)

Data

CALCULUL

rezervelor minime obligatorii în perioada de aplicare

A. Constituite în lei

- mii lei -

Nr. crt.	Date de fundamentare	Suma	Rata rezervelor minime obligatorii	Nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii
1.	Nivelul mediu al elementelor de pasiv cu scadența reziduală mai mică de 2 ani de la finele perioadei de aplicare	X	0% X	
2.	Nivelul mediu al sumelor în tranzit			
3.	Nivelul mediu al elementelor de pasiv cu scadența reziduală mai mare de 2 ani de la finele perioadei de aplicare			
4.	Nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii în lei (rd. 1 + rd. 2 + rd. 3)			

B. Constituite în valută

- echivalent mii dolari S.U.A. sau mii euro -

Nr. crt.	Date de fundamentare	Suma	Rata rezervelor minime obligatorii	Nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii
1.	Nivelul mediu al elementelor de pasiv cu scadența reziduală mai mică de 2 ani de la finele perioadei de aplicare	X	0% X	
2.	Nivelul mediu al sumelor în tranzit			
3.	Nivelul mediu al elementelor de pasiv cu scadența reziduală mai mare de 2 ani de la finele perioadei de aplicare			
4.	Nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii în valută (rd. 1 + rd. 2 + rd. 3)			

Numele și prenumele persoanei care a întocmit lucrarea:

Telefon

Fax

Semnături autorizate și ștampila

.....

Anexa 4

Antetul băncii (casei centrale a cooperativelor de credit)

Data

DATELE

necesare calculării ratei medii a dobânzilor la vedere*1)

Necesari calculării ratei minime de dobândă la vedere *			
Nr. crt.	Date de fundamentare	Sold a data*2)	Rata dobânzii (% pe an)
A. Depuneri la vedere în lei - mii lei -			
1.	Depuneri la vedere remunerate*3) Depuneri la vedere neremunerate [inclusiv sumele în tranzit*4)]		0%
2.	TOTAL DEPUNERI LA VEDERE: X		
3.			
B. Depuneri la vedere în valută - mii dolari S.U.A./mii euro -			
1.	Depuneri la vedere în dolari S.U.A. remunerate*3) Depuneri la vedere în dolari S.U.A. neremunerate [inclusiv sumele în tranzit*4)] TOTAL DEPUNERI LA VEDERE ÎN DOLARI S.U.A.: Depuneri la vedere în euro remunerate*3) Depuneri la vedere în euro neremunerate [inclusiv sumele în tranzit*4)] TOTAL DEPUNERI LA VEDERE ÎN EURO:		0% X 0% X
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

*1) În relațiile cu clienții nebankari.

*2) Ultima zi calendaristică a perioadei de observare.

*3) Dacă banca/casa centrala a cooperativelor de credit practica la conturile sau instrumentele plătibile la vedere mai multe rate de dobânzi, soldurile vor fi raportate pe fiecare nivel de dobânda. Dacă banca/casa centrala a cooperativelor de credit pr practica la conturile sau instrumentele plătibile la vedere mai multe rate de dobânzi condiționate de limite de suma, soldurile vor fi raportate pe fiecare nivel de dobânda în funcție de îndeplinirea /neîndeplinirea limitei de suma în ultima zi calendaristică a perioadei de observare.

*4) Asa cum sunt definite în anexele nr. 1 și 2 la regulament.

Numele și prenumele persoanei care a întocmit lucrarea:

Telefon

Fax

Semnături autorizate și ștampila

.....